

תקציר פסק דין

מאת עו"ד עמיחי פילבר

יזם בנייה נשפט והואשם בבית דין אזורי לעבודה בעקבות תאונה שהתרחשה באתר בנייה שבה נפגע עובד והפך נכה לצמיתות

תיאור התאונה

במהלך הקמת מבנה מסחרי באזור התעשייה של כפר ירכא עסק עובד בעבודת פיזור והחלקה של בטון על גג המבנה. העבודה נעשתה באמצעות מגרפה ידנית העשויה מתכת, ובעלת ידית המתארכת עד לאורך של 3 מטר. במהלך העבודה נגעה ידית המגרפה בתיל המוליך חשמל וכתוצאה מכך התחשמל העובד, איבד את הכרתו, אושפז בבית החולים ושתיים מאצבעות רגלו השמאלית נקטעו.

מימצאים שעלו בעקבות חקירה

מחקירת האירוע התברר כי קו הבניין החיצוני של המבנה המסחרי נמצא במרחק של 70 ס"מ במקביל לקו חשמל, המוליך חשמל במתח גבוה של 33,000 וולט. עוד התברר כי כשלושה חודשים לפני התרחשות התאונה הוצא צו בטיחות על ידי מפקח העבודה האזורי חיפה והצפון של משרד התמ"מ, ובו נאסר ביצוע כל עבודה באתר במרחק פחות מ-3.25 מ' מתילי החשמל. לחלופין נדרשה נקיטת אמצעי בטיחות מיוחדים - אשר פורטו בצו - למניעת התחשמלות. למרות הוצאת הצו לא ננקטו כל אמצעי הגנה ולא הותקנו מחיצות, גדרות או כל אמצעי אחר למניעת חישימול העובדים. עוד התברר כי בעת התרחשות התאונה לא היה באתר מנהל עבודה ולעובדים לא ניתנו הוראות עבודה, מידע עדכני והדרכה מיוחדת בדבר הסיכונים הכרוכים בעבודה על הגג בקרבת תילי החשמל.

תקציר פסק דין של כב' השופטת עידית איצקוביץ בתיק פ' (נצרת) 1004/07, מיום 30.3.09
הכותב הוא עוזר משפטי בבית הדין הארצי לעבודה.

האישומים בבית המשפט

לבית הדין האזורי בנצרת הוגש כתב אישום כנגד יזם הפרויקט, החברה הקבלנית המבצעת ובעל החברה בגין עבירות של "אי קיום צו בטיחות", "אי מינוי מנהל עבודה", "עבודה בקרבת קווי מתח חשמל", "אי מניעת מגע עם תילי חשמל", ו"אי מסירת מידע והדרכה מיוחדת". הכרעת הדין התייחסה אך ורק ליזם המבצע שכן החברה הקבלנית ובעליה הודו בעבירות המיוחסות להם במסגרת הסדר טיעון, הורשעו ונגזר דינם. בית הדין האזורי הרשיע את הנאשם בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום למעט עבירה של "אי קיום צו בטיחות" וזאת מאחר שלא הוכח כי קיבל את הצו לידיו. במסגרת השיקולים לעונש שקל בית הדין את סוג העבירות שהן מהחמורות שבתחום בטיחות העבודה, ואת העובדה שגרמו לפציעה קשה של עובד בן 17, אשר כתוצאה ממנה נכרתו שתיים מאצבעות רגליו והוא נותר נכה לצמיתות. עוד נשקלה לחומרה כפירתו של הנאשם (היזם) באחריותו לעבירות, בטענה שלא היה אחראי על אתר הבנייה ו/או לעבודות הבנייה שאליהם התייחס כתב האישום. מנגד, לטובת הנאשם עמדו העובדה שאין לו עבירות קודמות; שפעל

לאחר המקרה לתיקון הפגמים הבטיחותיים; ועיקר תפקידו בפרויקט הבנייה היה קשר עם לקוחות חוץ.

בהתחשב בשיקולים אשר פורטו לעיל גזר בית הדין על הנאשם קנס בסך 55,000 ₪ לתשלום בעשרה תשלומים חודשיים שווים; והפקדת התחייבות להימנע מעבירה בתחום הבטיחות בעבודה על סך 65,000 ₪ בגין כל עבירה במשך שנתיים.

במסגרת הדין המשפטי התעוררה שאלה בדבר מעמדו של הנאשם, שטען שאינו נכלל בגדר "מבצע בנייה", "מזמין", או "מחזיק במקום העבודה". בית הדין, לאחר שבחן את חלקו ותפקידו של הנאשם בהליך הבנייה, קבע: "אין נפקא מינה לזהות החברה שבה מדובר מאחר ובפני הרשויות המוסמכות - הוועדה לתכנון ובנייה, הציג את עצמו הנאשם כיוזם הבנייה. בתור "יוזם הבנייה", יש לראות בנאשם כ"מבצע בניה" לפי הגדרתו בתקנות הבטיחות לעבודה (עבודות בניה) ואחראי למחדלים שנעשו ולהפרת הוראותיו". ■